

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Portfoliový úkol: Obsah vzdělávání

Vypracovala: Ing. Adéla Marková

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Forma studia: Kombinovaná

Ročník: II.

Zadání:

Doložte na přípravě na výuku (Člověk a jeho svět), že se orientujete v RVP ZV a ŠVP (viz klíčová slova). V přípravě aplikujte poznatky z oblasti individualizace obsahu při plánování výuky. Přípravu není nutné realizovat.

Rámcový vzdělávací program (RVP) je dokument, který specifikuje základní cíle, obsah a organizaci vzdělávacího procesu pro určitý stupeň školního vzdělávání. RVP slouží jako orientační rámec pro učitele, školy a další vzdělávací instituce a pomáhá zajistit konzistentní a kvalitní vzdělávání.

Školní vzdělávací program (ŠVP) je pak vytvářen s ohledem na potřeby žáků, místní kontext, a může být upraven v souladu s vývojem ve vzdělávání a společnosti.

Příprava jedné vyučovací jednotky

Rámcový vzdělávací program (RVP):

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Očekávané výstupy – 2. období - 1. stupeň

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Tyto výstupy jsou závazné při tvorbě školního vzdělávacího programu (ŠVP). Zde je možné výstupy upřesnit, doplnit o učivo a náplň vyučované oblasti. ŠVP může očekávané výstupy pouze rozšířit, nikoliv výstupy z RVP vynechat.

Očekávané výstupy dle ŠVP:

ROZMANITOST PŘÍRODY		
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. ČJS-5-4-01	Zjišťuje propojenost živé a neživé přírody Hledá souvislosti mezi činností člověka a vzhledem přírody	Objevuje princip rovnováhy přírody Nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. ČJS-5-4-05	Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu	Vymenuje činnosti lidí, které přírodnímu prostředí pomáhají a které mu škodí
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu. ČJS-5-4-06	Založí jednoduchý pokus a vyhodnotí výsledky pokusu	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup Vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální očekávané výstupy dle ŠVP (příklad ZŠ Křišťál (www.zskristal.cz)):

<i>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</i>		
Na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody, provádí jednoduché pokusy se známými látkami; popíše střídání ročních období. ČJS-5-4-01p, ČJS-5-4-06p,	Rozliší přírodniny živé a neživé Uvede příklad propojenosti živé a neživé přírody	Provede podle pokynů jednoduchý pokus Popíše střídání ročních období
Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí,	Zvládá péči o pokojové rostliny	Určí základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí
zvládá péči o pokojové rostliny. ČJS-5-4-03p, ČJS-5-4-05p		Zařadí rostliny a živočichy k jednotlivým společenstvům a uvede příklad jejich přizpůsobení se prostředí
Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí, popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují. ČJS-5-4-05p, ČJS-5-4-06p	Zná některé zásady ochrany přírody a životního prostředí	Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí Uvede příklady vlivu činnosti lidí na přírodu a posoudí, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují.

Plán jedné vyučovací jednotky (bloku 1,75 min.):

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Náš svět

Tematický okruh: Voda, její využití, koloběh vody. Jednoduchý pokus.

Období: 2. období 1. stupně

Třída: 4. – 5.

Týdenní časová dotace: 3 hodiny

Délka jedné vyučovací jednotky je 1,75h

Evokace: Žáci zahajují vyučovací blok sezením v kruhu. Učitel žáky seznamuje s tématem a cíli dnešní hodiny.

Uprostřed kruhu jsou různé obrázky, které obsahují téma vody v různých situacích (povodeň, déšť, poušť, splav, potok, rybník, kohoutek, balená voda...). Žáci v kruhu diskutují, kdy voda pomáhá, kde je potřeba, kdy je nebezpečná. Volný brainstorming informací, které již znají.

Učivo: Žáci se rozdělí do skupin po 4, dostanou pracovní listy, kde je krátký úvodní text, doplněný o otázky na něj navazující. Shlédnou video o koloběhu vody a jejím znečištění. K videu dostanou nedokončené věty, které mají dle obsahu videa doplnit. Mají čas si ve skupinách pracovní listy dokončit tak, aby měl každý svůj vlastní doplněný o všechny informace. Video obsahuje informace o koloběhu vody, zdrojích znečištění a nutnosti smysluplného hospodaření s vodou.

Mají za úkol založit jednoduchý pokus, který by dokázal koloběh vody. Jedná se o práci s uzavíratelnými sáčky, který simuluje koloběh vody v přírodě.

Je to skupinová práce, kdy mají žáci obarvit vodu, namalovat si koloběh na sáček a napsat hypotézu, co se bude s vodou, sáčkem a jeho obsahem v čase dít. Pozorování bude trvat 1 týden, do příštího společného bloku. Skupina zapisuje své pozorování každý den (součást pracovního listu k pokusu).

Reflexe: Žáci jsou vyzváni, aby za svou skupinu na lepící štítky zapsali heslovitě, co se v dnešním bloku naučili, s čím odcházejí a co by rádi nezapomněli.

Učitel s žáky následně hesla projde a společně zopakují nejdůležitější pojmy.

Na závěr se třída sejde opět v kruhu a žáci reflektují průběh, náplň hodiny, práci ve skupinách a naplnění cílů pomocí reflektivních karet.

Závěr: Rámcový vzdělávací program a školní vzdělávací program jsou hlavní vedoucí linkou, která pomáhá učiteli orientovat se v učivu, jeho množství a nutném rozsahu. Je to závazné penzum učiva, které by měl v podobě očekávaných výstupů splnit každý žák. Je proto žádoucí neřídit se pouze obsahy učebnic nebo rozsahem pracovních sešitů, ale opřít se právě o kutikulární dokumenty. Individualizace výuky je dána v diferenciaci aktivit, která umožňuje žákům najít si své silné místo a zapojit se v kterékoliv z nabízených aktivit. Jsou žáci, kteří jsou silní v práci s textem, jiní nadaní na grafické zpracování, jiná skupina žáků je spíše manuálně zručných a je potřeba výuku diferencovat tak, aby šanci na dosažení úspěchu měl každý žák.